

कृष्णयजुर्वेद-सन्ध्यावन्दनम्

॥ सन्ध्यावन्दनम् ॥

॥ आचमनम् ॥

(कुक्कुटासने)

अच्युताय नमः। अनन्ताय नमः। गोविन्दाय नमः।

(द्विः परिमृज्य)

॥ अङ्गवन्दनम् ॥

१. केशव	५. विष्णो	९. श्रीधर
२. नारायण	६. मधुसूदन	१०. हृषीकेश
३. माधव	७. त्रिविक्रम	११. पद्मनाभ
४. गोविन्द	८. वामन	१२. दामोदर

॥ विघ्नेश्वर-ध्यानम् ॥

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम्।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये॥

॥ प्राणायामः ॥

ओं भूः। ओं भुवः। ओं सुवः। ओं महः। ओं जनः।
 ओं तपः। ओं सत्यम्॥ ओं तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य
 धीमहि। धियो यो नः प्रचोदयात्॥ ओमापो ज्योतीरसोऽमृतं
 ब्रह्म भूर्भुवः सुवरोम्॥

॥ सङ्कल्पः ॥

ममोपात्त-समस्त-दुरितक्षयद्वारा श्री-परमेश्वर-प्रीत्यर्थं
 प्रातः सन्ध्यामुपासिष्ये/माध्याह्निकं करिष्ये/सायं
 सन्ध्यामुपासिष्ये।

॥ मार्जनम् ॥

ॐ श्री-केशवाय नमः।
 आपो हि ष्ठा मयो भुवः।
 ता न ऊर्जे दधातन।
 महेरणां चक्षसे।
 यो वः शिवतमो रसः।
 तस्य भाजयतेह नः।

उ॒श॒ती॒रि॒व मा॒तरः॑।

तस्मा॒ अरं॑ ग॒माम॑ वः।

यस्य॑ क्षया॑य जिन्व॑थ।

आपो॑ ज॒नय॑था च नः॥

ओं भूर्भुवः॒ सुवः॑॥ (आत्म-परिषेचनम्)

॥ प्रातः सन्ध्यावन्दने प्राशनम् ॥

सूर्यश्च॑ मा मन्युश्च॑ मन्युप॑तयश्च॑ मन्यु॑कृतेभ्यः॑। पापेभ्यो॑
रक्ष॑न्ताम्। यद्रा॑त्रिया पाप॑मका॒रुष॑म्। मनसा॑ वाचा॑
हस्ता॑भ्याम्। प॒द्भ्यामुद॑रेण शि॒श्जा॑। रात्रि॑स्तद॑वलु॒म्पतु॑।
यत्किं॑ च॑ दुरि॒तं मयि॑। इदम॑हं मा॒ममृ॑तयो॒नौ। सूर्ये॑ ज्योतिषि
जुहो॑मि स्वा॒हा॥

॥ माध्याह्निके प्राशनम् ॥

आपः॑ पुनन्तु॑ पृथि॒वीं पृथि॒वी पृ॒ता पु॑नातु॒ माम्। पुनन्तु॑
ब्रह्म॑ण॒स्पति॑र्ब्रह्म॑पृ॒ता पु॑नातु॒ माम्। यदुच्छि॑ष्टमभौ॑ज्यं॒ यद्वा॑
दुश्चरि॑तं॒ मम॑। सर्वं॑ पुनन्तु॑ मा॒मापो॑ऽस॒तां च॑ प्र॒तिग्र॑हः॒

स्वाहा॥

॥ सायं सन्ध्यावन्दने प्राशनम् ॥

अग्निश्च मा मन्युश्च मन्युपतयश्च मन्युकृतेभ्यः। पापेभ्यो
रक्षन्ताम्। यदह्ना पापमकार्षम्। मनसा वाचा हस्ताभ्याम्।
पद्भ्यामुदरेण शिञ्जा। अहस्तदवलुम्पतु। यत्किं च दुरितं
मयि। इदमहं माममृतयोनौ। सत्ये ज्योतिषि जुहोमि
स्वाहा॥

॥ पुनर्मार्जनम् ॥

दधिक्राव्णो अकारिषम्।
जिष्णोरश्वस्य वाजिनः।
सुरभि नो मुखाकरत्।
प्रण आयूँषि तारिषत्॥

आपो हि ष्ठा मयो भुवः।
ता न ऊर्जे दधातन।
महेरणायु चक्षसे।

यो वः शिव॑त॒मो र॒सः।
 तस्य॑ भाज॒यते॒ह नः॑।
 उ॒श॒तीरि॑व मा॒तरः॑।
 तस्मा॑ अरं॑ ग॒माम॑ वः।
 यस्य॑ क्षया॒य जि॒न्व॑थ।
 आपो॑ ज॒नय॑था च नः॥

॥ अर्घ्यप्रदानम् ॥

ओं भूर्भुवः॑ सुवः॑। तथ्स॑वि॒तुर्वरे॑ण्यं॒ भर्गो॑ दे॒वस्य॑ धीमहि। धियो॒
 यो नः॑ प्रचो॒दया॑त्॥

(एवं त्रिः/द्विः)

॥ प्रायश्चित्तार्घ्यम् ॥

प्राणायामः॥

(ममोपात्त-समस्त-दुरितक्षयद्वारा श्री-परमेश्वर-प्रीत्यर्थं ()
 सन्ध्या) कालातीतप्रायश्चित्तार्थम् अर्घ्यप्रदानम् करिष्ये॥

ओं भूर्भुवः॑ सुवः॑। तथ्स॑वि॒तुर्वरे॑ण्यं॒ भर्गो॑ दे॒वस्य॑ धीमहि। धियो॒

यो नः प्रचोदयात्॥ (आत्मप्रदक्षिणं परिषेचनं च)

॥ ऐक्यानुसन्धानम् ॥

असावादित्यो ब्रह्म। ब्रह्मैवाहमस्मि॥ ध्यानम्॥

आचमनम्।

॥ देवतर्पणम् ॥

॥ नवग्रहदेवता-तर्पणम् ॥

१. आदित्यं तर्पयामि।
२. सोमं तर्पयामि।
३. अङ्गारकं तर्पयामि।
४. बुधं तर्पयामि।
५. बृहस्पतिं तर्पयामि।

६. शुक्रं तर्पयामि।
७. शनैश्चरं तर्पयामि।
८. राहुं तर्पयामि।
९. केतुं तर्पयामि।

॥ केशवादि-तर्पणम् ॥

१. केशवं तर्पयामि।
२. नारायणं तर्पयामि।

३. माधवं तर्पयामि।
४. गोविन्दं तर्पयामि।

५. विष्णुं तर्पयामि।
 ६. मधुसूदनं तर्पयामि।
 ७. त्रिविक्रमं तर्पयामि।
 ८. वामनं तर्पयामि।

९. श्रीधरं तर्पयामि।
 १०. हृषीकेशं तर्पयामि।
 ११. पद्मनाभं तर्पयामि।
 १२. दामोदरं तर्पयामि।

आचमनम्।

॥ इति सन्ध्यावन्दन-पूर्वभागः ॥

॥ जप-सङ्कल्पः ॥

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम्।
 प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये॥

प्राणायामः।

ममोपात्त-समस्त-दुरितक्षयद्वारा श्री-परमेश्वर-प्रीत्यर्थं प्रातः
 सन्ध्या/माध्याह्निक/सायं सन्ध्या-गायत्री-महामन्त्र-जपं
 करिष्ये।

॥ प्रणवजपः—प्राणायामः ॥

प्रणवस्य ऋषिर्ब्रह्मा। देवी गायत्री छन्दः। परमात्मा देवता।

भूरादि-सप्त-व्याहृतीनाम् अत्रि-भृगु-कुत्स-वसिष्ठ-गौतम-
काश्यप-अङ्गिरस ऋषयः।

गायत्री-उष्णिक्-अनुष्टुप्-बृहती-पङ्क्ति-त्रिष्टुप्-जगत्यः
छन्दांसि।

अग्नि-वायु-अर्क-वागीश-वरुण-इन्द्र-विश्वेदेवा देवताः।

प्राणायामे विनियोगः॥

ओं भूः। ओं भुवः। ओ३ सुवः। ओं महः। ओं जनः।
ओं तपः। ओ३ सत्यम्॥ ओं तथ्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य
धीमहि। धियो यो नः प्रचोदयात्॥ ओमापो ज्योतीरसोऽमृतं
ब्रह्म भूर्भुवः सुवरोम्॥

॥ गायत्री-आवाहनम् ॥

आयात्वित्यनुवाकस्य वामदेव ऋषिः। अनुष्टुप् छन्दः।
गायत्री देवता।

आयातु वरदा देवी अक्षरं ब्रह्मसम्मितम्। गायत्रीं छन्दसां
मातेदं ब्रह्म जुषस्व नः॥

ओजोऽसि सहोऽसि बलमसि भ्राजोऽसि देवानां धाम्

नामा॑सि विश्व॑मसि विश्वा॑युः सर्व॑मसि सर्वा॑युरभिभू॑रं
 गाय॑त्रीमावा॑हयामि सावि॑त्रीमावा॑हयामि सर॑स्वतीमावा॑ह-
 यामि सावि॑त्र्या ऋषि॑र्विश्वामि॒त्रः। निचृ॑द्गायत्री छन्दः।
 सवि॑ता देवता।

गायत्री-जपे विनियोगः॥

॥ गायत्री-जपः ॥

॥ ध्यानम् ॥

मुक्ता-विद्रुम-हेम-नील-धवळच्छायैर्मुखैस्त्रीक्षणैः
 युक्तामिन्दु-निबद्ध-रत्न-मकुटां तत्त्वार्थ-वर्णात्मिकाम्।
 गायत्रीं वरदाभयाङ्कुशकशाः शुभ्रं कपालं गदाम्
 शङ्खं चक्रमथारविन्दयुगलं हस्तैर्वहन्तीं भजे॥
 यो देवः सविताऽस्माकं धियो धर्मादि-गोचरे।
 प्रेरयेत् तस्य यद्भर्गस्तद्वरेण्यमुपास्महे॥

ओं।

भूर्भुवः॑ सुवः॑।
 तत्स॑वि॒तुर्वरे॑ण्यम्।
 भर्गो॑ दे॒वस्य॑ धीमहि।

धियो॒ यो नः॑ प्रचो॒दयात्॑॥

प्राणायामः।

॥ गायत्री-उपस्थानम् ॥

उ॒त्तमे॑ शिख॑रे दे॒वी भू॒म्यां पर्व॑त॒मूर्ध॑नि।
ब्रा॒ह्मणै॑भ्यो ह्यनु॑ज्ञा॒नं ग॒च्छ दे॒वि य॒था सु॑खम्॥

॥ प्रातः सन्ध्या सूर्योपस्थानम् ॥

मि॒त्रस्य॑ च॒र्षणी॑ धृ॒तः श्रवो॑ दे॒वस्य॑ सा॒न॒सिम्। स॒त्यं
चि॒त्रश्र॑वस्तमम्॥ मि॒त्रो ज॒नान् या॑तयति प्र॒जा॒न॒न्मि॒त्रो
दा॒धार पृ॑थि॒वीमु॑त॒द्याम्। मि॒त्रः कृ॑ष्टीर॒नि॒मिषा॑भिच॑ष्टे स॒त्याय॑
ह॒व्यं घृ॑तव॑द्विधेम॥ प्र स॒मि॒त्र म॒र्तो अ॑स्तु प्र॒य॑स्वा॒न् यस्त॑
आ॒दित्य॑ शि॒क्षंति॑ व्र॒तेन॑। न ह॑न्यते॒ न जी॑यते॒ त्वोतो॑
नै॒नम॑ः॒हो अ॑श्रो॒त्यन्ति॑तो॒ न दू॑रात्॥

॥ माध्याह्निक सूर्योपस्थानम् ॥

आ स॒त्येन॑ रज॑सा॒ वर्त॑मानो नि॒वेश॑यन्न॒मृतं॑ म॒र्त्यं च॑।
हि॒र॒ण्यये॑न स॒वि॒ता रथे॑नादे॒वो या॑ति॒ भुव॑ना वि॒पश्य॑न्। उ॒द्वयं॑

तमसस्परि पश्यन्तो ज्योतिरुत्तरम्। देवं देवत्रा सूर्यमगन्म्
ज्योतिरुत्तमम्। उदुत्यं जातवेदसं देवं वहन्ति केतवः।
दृशे विश्वाय सूर्यम्। चित्रं देवानामुदगादनीकं चक्षुर्मित्रस्य
वरुणस्याग्नेः। आ प्रा द्यावा पृथिवी अन्तरिक्षं सूर्य आत्मा
जगतस्तस्थुषश्च। तच्चक्षुर्देवहितं पुरस्ताच्छुक्रमुचरत्॥

पश्येम शरदः शतं जीवेम शरदः शतं नन्दाम शरदः शतं
मोदाम शरदः शतं भवाम शरदः शतं शृण्वाम शरदः शतं
प्रब्रवाम शरदः शतमजीताः स्याम शरदः शतं ज्योक्क सूर्यं
दृशे। य उदगान्महतोर्णवाद्भिभ्राजमानः सरिरस्य मध्यात्स
मा वृषभो लोहिताक्षः सूर्यो विपश्चिन्मनसा पुनातु॥

॥ सायं सन्ध्या सूर्योपस्थानम् ॥

इमं मे वरुण श्रुधी हवमद्या च मृडय। त्वामवस्युराचके॥
तत्त्वा यामि ब्रह्मणा वन्दमानस्तदाशास्ते यजमानो
हविर्भिः। अहेडमानो वरुणेह बोध्युरुशंस मा न आयुः
प्रमोषीः॥ यच्चिद्धिते विशो यथा प्रदेव वरुण व्रतम्।
मिनीमसि द्यविद्यवि॥ यत्किं चेदं वरुण दैव्ये जनैभिद्रोहं

मनुष्याँश्चराँमसि। अचिंतीयत्तव धर्मा युयोपिम मा
 नस्तस्मादेनसो देव रीरिषः॥ कितवासो यद्रिरिपुर्नदीवि
 यद्वा घा सत्यमुत यं न विद्म। सर्वाताविष्य शिथिरेव
 देवाथा ते स्याम वरुण प्रियासः॥

॥ समष्ट्यभिवादनम् ॥

सन्ध्यायै नमः। सावित्र्यै नमः। गायत्र्यै नमः। सरस्वत्यै
 नमः। सर्वाभ्यो देवताभ्यो नमो नमः।

कामोऽकार्षीन्मन्युरकार्षीन्नमो नमः।

अभिवादये () (त्रयार्षेय) प्रवरान्वित () गोत्रः

(आपस्तम्ब) सूत्रः यजुःशाखा अध्यायी

() शर्मा नामाहम् अस्मि भोः॥

नमस्कारः।

॥ दिग्देवता-वन्दनम् ॥

प्राच्यै दिशे नमः। दक्षिणायै दिशे नमः। प्रतीच्यै दिशे

नमः। उदीच्यै दिशे नमः। ऊर्ध्वाय नमः। अधराय नमः।

अन्तरिक्षाय नमः। भूम्यै नमः। ब्रह्मणे नमः। विष्णवे नमः।

मृत्यवे नमः।

॥ यम-वन्दनम् ॥

यमाय नमः

यमाय धर्मराजाय मृत्यवे चान्तकाय च।
वैवस्वताय कालाय सर्वभूतक्षयाय च॥
औदुम्बराय दध्राय नीलाय परमेष्ठिने।
वृकोदराय चित्राय चित्रगुप्ताय वै नमः॥

चित्रगुप्ताय वै नम ओं नम इति॥

॥ सर्प-रक्षा ॥

नर्मदायै नमः प्रातर्नर्मदायै नमो निशि।
नमोऽस्तु नर्मदे तुभ्यं त्राहि मां विषसर्पतः॥
सर्पापसर्प भद्रं ते गच्छ सर्प महाविष।
जनमेजयस्य यज्ञान्ते आस्तीकवचनं स्मरन्॥
जरत्कारोर्जरत्कार्वां समुत्पन्नो महायशाः।
अस्तीकः सत्यसन्धो मां पन्नगेभ्योऽभिरक्षतु॥

पन्नगेभ्योऽभिरक्षत्वोन्नम इति॥

॥ हरिहर-वन्दनम् ॥

ऋत॑ स॒त्यं प॑रं ब्र॒ह्म पु॒रुषं॑ कृष्ण॒पिङ्ग॑लम्।
 ऊ॒र्ध्वरे॑तं वि॒रूपाक्षं॑ वि॒श्वरू॑पाय॒ वै नमो॑ नमः॥
 वि॒श्वरू॑पाय॒ वै नम॑ ओं नम इति॥

॥ सूर्यनारायण-वन्दनम् ॥

नमः॑ सवित्रे जगदेकचक्षुषे
 जगत्प्रसूति-स्थिति-नाश-हेतवे।
 त्रयीमयाय त्रिगुणात्मधारिणे
 विरिञ्चि-नारायण-शङ्करात्मने ॥
 ध्येयः॑ सदा सवितृमण्डल-मध्यवर्ती
 नारायणः॑ सरसि-जासन-सन्निविष्टः।
 केयूरवान् मकरकुण्डलवान् किरीटी
 हारी॑ हिरण्मयवपुर्धृतशङ्खचक्रः॥
 शङ्ख-चक्र-गदापाणे॑ द्वारकानिलयाच्युत।
 गोविन्द पुण्डरीकाक्ष रक्ष मां शरणागतम्॥
 आकाशात् पतितं तोयं यथा गच्छति सागरम्।
 सर्वदेवनमस्कारः॑ केशवं॑ प्रतिगच्छति॥

श्री केशवं प्रतिगच्छत्यो नम इति॥

अभिवादये () (त्रयार्षेय) प्रवरान्वित () गोत्रः

(आपस्तम्ब) सूत्रः यजुःशाखा अध्यायी

() शर्मा नामाहम् अस्मि भोः॥

नमस्कारः।

॥समर्पणम्॥

कायेन वाचा मनसेन्द्रियैर्वा

बुद्ध्याऽऽत्मना वा प्रकृतेः स्वभावात्।

करोमि यद्यत् सकलं परस्मै

नारायणायेति

समर्पयामि॥

आचमनम्।

॥रक्षा॥

अद्या नो देव सवितः प्रजावत्सावीः सौभगम्। परां
दुःष्वप्रियं सुव। विश्वानि देव सवितर्दुरितानि परां सुव।
यद्भद्रं तन्म आ सुव।

॥इति सन्ध्यावन्दन-उत्तरभागः॥

This PDF was downloaded from <http://stotrasamhita.github.io>.

GitHub: <http://stotrasamhita.github.io> | <http://github.com/stotrasamhita>

Credits: <http://stotrasamhita.github.io/about/>
